

งานวิทยานิพนธ์นี้มอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม จันทร โนทัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ และเป็นต้นแบบของนักวิจัยที่ดี

ดร. อมรรัตน์ ประจักษ์สูตร ประธานกรรมการสอบ และรศ. ดร. พวงพกา สุนทรชัยนาคแสง กรรมการสอบที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ Dr David Simpson สำหรับการอำนวยความสะดวกในการศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้งและห้องสมุด และ Dr Brian Schrire สำหรับคำแนะนำการศึกษาพืชสกุลคราม จากพิพิธภัณฑ์พืชสวนพฤกษศาสตร์คิว ประเทศสหราชอาณาจักร

ขอขอบคุณ Peter Stafford สำหรับภาพถ่ายตัวอย่างพรรณไม้ต้นแบบของ *Indigofera suffruticosa* จาก Natural History Museum ประเทศสหราชอาณาจักร

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำหรับการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาชีววิทยาทุกท่านที่ให้ความรู้และอบรมสั่งสอน

ขอขอบคุณโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพแห่งประเทศไทย (BRT_148025) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย ณ ประเทศสหราชอาณาจักร

ขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยอนุกรมวิธานประยุกต์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้มีส่วนช่วยให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณปราโมทย์ ไตรบุญ คุณสุรพล แสนสุข คุณจรัส ลีรดิงส์ คุณกมลหทัย พูลพงษ์ คุณช่อทิพย์ กัณหาโชติ คุณวิโรจน์ เกษรบัว คุณอนิษฐา ศรีนวล คุณวรรณวิภา ไชยสงคราม คุณวัฒนา ตันมิ่ง คุณวรชาติ โตแก้ว คุณนิพันธ์ รัชพล สระทองใจ คุณพันธิวา กระจาย ห้องปฏิบัติการอนุกรมวิธานพืชและกายวิภาคศาสตร์พืช ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีส่วนช่วยในความสำเร็จครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวมัญญา และ ครอบครัวบุญสิทธิ์อันอบอุ่น ที่ให้กำลังใจการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สว มัญญา